

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 24312/2024
18.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., са боравишем у ..., чији су пуномоћници Никола Вавић и Мирослав Рељић, адвокати из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је пуномоћник Дејан Крстић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 232/24 од 18.06.2024. године, у седници одржаној 18.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 232/24 од 18.06.2024. године у ставовима трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом (погрешно означеном као решење) Апелационог суда у Београду Гж2 232/24 од 18.06.2024. године, донетом након одржане расправе пред другостепеним судом, ставом првим изреке укинута је пресуда Основног суда у Вршцу (погрешно означено Основног суда у Вршцу, Судска јединица у Белој Цркви) П2 139/23 од 16.03.2023. године у ставовима другом до деветом изреке. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев и одређена мера заштите од насиља у породици тако што је забрањено туженима даље узнемиравање и угрожавање психичког интегритета, односно спокојства тужиоца. Мера заштите одређена је у трајању од годину дана, са могућношћу продужења, све док не престану разлози због којих је одређена. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се одреде мере заштите од насиља у породици тако што би се: забранило туженима да прилазе тужиоцу на растојању од 300 метара, као и приступ на истом растојању око места становања у ... бр. ...; наложило туженима да се иселе из породичне куће у ... бр. ...; издао налог тужиоцу да се усели у породичну кућу у ... бр. ..., а које мере заштите би трајале годину дана са могућношћу продужења док не престану разлози због којих су

одређене. Ставом четвртим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове целог поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу у ком није успео у парници тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао пресуду у побијаном делу у смислу одредби члана 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05 ... 06/15), те чланова 403. став 2. тачка 1. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Битна повреда предвиђена одредбом члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није прописана као ревизијски разлог по члану 407. ЗПП. Основани су ревизијски наводи везани за грешку у означавању облика побијане другостепене одлуке, тако што је уместо пресуда наведено да је у питању решење, односно у означавању суда који је донео укинута првостепену пресуду тако што је уместо Основног суда у Вршцу означено да је пресуду донео Основни суд у Вршцу, Судска јединица у Белој Цркви, али ове грешке не доводе у питање законитост побијане пресуде, пошто их другостепени суд може отклонити у свако доба у складу са чланом 362. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је отац тужене ББ, а деда туженог ВВ. Тужени ВВ са својом породицом живи у породичној кући у ..., на адреси ..., која се по јавној евиденцији непокретности води као својина тужене ББ у једној половини дела, док је друга половина непокретности и даље уписана као својина њене покојне мајке, односно супруге тужиоца. Тужилац је након смрти супруге живео дуги низ година у ванбрачној заједници са женом из суседства у њеној кући, а од јула 2020. године до септембра 2022. године живео је у породичној кући са унуком. Тужена ББ живи у ... и само повремено долази у породичну кућу. Марта месеца 2022. године тужилац је пријавио учешће за телевизијску емисију „Проводација“, која је емитована на телевизији „Нарру“. У реализацији емисије упознао је ГГ из ..., са којом је одлучио да живи у породичној кући, без претходног договора са осталим укућанима. Непосредно пред њен долазак тужени ВВ затекао је другу ћерку тужиоца у спаваћој соби тужене ББ, па испровоциран целом ситуацијом обратио се тетци речима да нема шта да тражи у соби његове мајке, а тужиоцу речима: „Матори јарче од 80 година, за шта си ти, теби треба жена?“, потом му је пришао и плуноу га у лице и поставио му питање „Шта радиш?“, те му рекао „Ја тебе храним“. Потом је и тужена ББ позвала телефоном оца и обратила му се речима „Ти живиш у моју кућу, ти живиш под мојим кровом, ти газиш по мојим собама, ти спаваш у мој кревет“. И поред наведеног инцидента тужени ВВ и његова супруга су припремили кућу за долазак нове партнерке тужиоца. Након што су они отпочели заједнички живот у породичној кући мештани су задиркивали тужиоца. Један му се обратио речима: „Зашто си се оженио другом женом? Могао си да ожениш бабу или прију да деци остане пензија“. Након тога ГГ је отишла у Немачку и тамо боравила око два месеца, а тужилац је напустио породичну кућу. Почетком септембра 2022. године се очекивало рођење детета туженог ВВ и

његове супруге. Дана 17.09.2022. године тужилац и ГГ су дошли код тужиочевог сина ДД и ту преспавали, наредног дана су полицији пријавили насиље у породици према тужиоцу, те са полицијом преузели ГГ ствари из породичне куће. Од 04.09.2022. године, када је тужилац напустио кућу, странке нису биле у никаквој комуникацији, осим једног телефонског разговора деде и унука у вези продаје животиња. На основу разговора са запосленима у Центру за социјални рад у Белој Цркви, надлежном према месту пријављеног пребивалишта, радници органа старатељства су констатовали да се стиче утисак да је тужилац контролисан, да му је сваки контакт са породицом онемогућен од стране ГГ која испољава непримерен тон приликом разговора са стручним радником центра, да тужилац није описивао било какав физички контакт са ћерком, али да даје контрадикторне изјаве, да није доследан, те да нема ризика од насиља у породици. Градски центар за социјални рад у Београду, као орган старатељства према боравишту тужиоца, је навео да тужилац описује инцидентне ситуације са елементима психолошког насиља (вређања, омаложавања), те даје мишљење да је целисходно изрицање мера забране туженима да узнемиравају и угрожавају телесно и духовно здравље и интегритет тужиоца, забрана приласка на растојању од 300 метара и око места становања тужиоца. Предлог за одређивање мере заштите од насиља иселењем тужених тај Центар је оставио суду на оцену. Тужилац је изјавио да има намеру да се врати у кућу у село ..., али да се осећа угроженим јер му тужени контролишу кретање.

Са полазиштем на наведене чињенице, другостепени суд цени да је одлука тужиоца да са новом партнерком живи у породичној кући, у средини у којој се његови поступци косе са традиционалним моралним стандардима узроковала непримерену и угрожавајућу реакцију тужених, због чега је у складу да одредбама чланова 197. и 198. Породичног закона оправдано изрицање мере заштите од насиља у породици налагањем забране даљег узнемиравања којим би се угрожени психички интегритет и спокојство тужиоца. Међутим, имајући у виду утврђење да је тужилац сам напустио породичну кућу, да га нико није отерао, нити га у било ком моменту спречио да се у кућу врати, по становишту суда нема околности које би оправдавале изрицање забране туженима да се приближавају тужиоцу, да се иселе из породичне куће, односно издао налог тужиоцу да се усели у породичну кућу.

По становишту Врховног суда, правилно су утврђене све релевантне чињенице које опредељују одлуку о потреби изрицања мера заштите од насиља у породици, као и врсти мера које су компатибилне испољеном насиљу.

Узрок поремећаја односа оца, односно деде са ћерком и унуком, код утврђења да је након смрти прве супруге живео у ванбрачној заједници са женом у суседству, је без сумње понашање које је тужилац испољио 2022. године, а које одступа од моралних породичних вредности средине у којој живи. Нема података да су се тужени на било који начин пре учествовања тужиоца у телевизијском шоу програму противили начину на који је он организовао лични живот. Примедбе и увредљиве речи које су му упућене узроковане су игнорисањем мишљења и става укућана о доласку у породичну кућу нове партнерке. У то време у кући је очекивано и рођено праунуче тужиоца, али и поред тога изабрана партнерка је са тужиоцем засновала заједницу живота. Утврђено је да су мишљење тужених делили и мештани села И поред инцидентне ситуације, заједница живота је успостављана у породичном домаћинству, тужилац не тврди да су током трајања заједнице живота тужени на било који начин вређали и омаложавали

ГГ и њега, физичког насиља није било, тужени тужиоца нису иселили из куће, нити су га у протеклом периоду спречавали да се у њу врати.

Према члану 197. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 18/05...06/15) насиље у породици јесте понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице; насиљем се сматра вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање.

По схватању Врховног суда, понашање тужених у време када им је тужилац саопштио да ће довести у кућу нову партнерку, коју је упознао у телевизијској емисији, представља инцидент, пошто тужилац не помиње да су му тужени ни пре, а ни након тог догађаја упућивали речи подобне да угрозе његов психички интегритет и спокојство. Тужилац од иселења из породичне куће не жели да оствари било какав контакт са ћерком и унуком, а нема података ни да су они мимо његове воље то покушавали да учине и да су га на тај начин угрожавали. Стога, односи који су успостављени иселењем тужиоца након 04.09.2022. године не оправдавају изрицање мера заштите од насиља у породици забраном туженима да прилазе тужиоцу, да се иселе из породичне куће и да се наложи уселење тужиоца у породичну кућу, пошто за реализацију ових радњи не постоје законски услови за мешање државе.

Наводи одговора на ревизију нису били потребни за доношење одлуке, па је на основу одредби чланова 165. став 1. и 154. ЗПП одбијен захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Из наведених разлога на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић